

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Åsa Linge
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2014-12-08

1 (7)

Dnr 2014/SN 0175 61

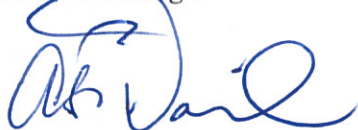
Socialnämnden

Utökat mottagande av ensamkommande barn

Förslag till beslut

1. Mottagandet av ensamkommande barn utökas med 15 boendeplatser för asylsökande ensamkommande barn.
2. Förvaltningschef ges delegation att teckna överenskommelse med Migrationsverket om utökat mottagande enligt ovan.
3. Förvaltningschef ges delegation att vid behov teckna nyaöverenskommelser med Migrationsverket om antalet boendeplatser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd.

Socialförvaltningen

Åsa Danielsson
Förvaltningschef

Ansa Haapala
tf Stabschef

Sammanfattning

Länsstyrelsen Stockholm har den 11 november 2014 lämnat information till kommunerna om länets fördelningstal för 2015. För Tyresö kommun visar fördelningstalen på ett behov omytterligare 15 platser för asylsökande ensamkommande barn 2015. Utifrån fördelningstalen för 2015 rekommenderar

socialförvaltningen att en ny överenskommelse om ytterligare 15 platser för asylsökande ensamkommande barn tecknas med Migrationsverket. Förvaltningschef bör ges delegation att teckna överenskommelsen enligt ovan. Förvaltningschef bör också ges delegation att vid behov teckna nya överenskommelser med Migrationsverket om utökad antal boendeplatser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd.

Beskrivning av ärendet

Det kommer varje år barn och ungdomar utan medföljande förälder eller annan legal vårdnadshavare till Sverige för att söka asyl, s.k. ensamkommande barn. Tyresö kommun har nu gällande överenskommelser med Migrationsverket om att kommunen ska hålla nio boendeplatser tillgängliga för asylsökande ensamkommande pojkar från 15 år och 16 boendeplatser för ensamkommande barn som har fått permanent uppehållstillstånd (PUT).¹

Antalet ensamkommande barn som kommer till Sverige för att söka asyl är kraftigt ökande. Under de första tio månaderna 2014 sökte 5820 ensamkommande barn asyl i Sverige, vilket är en ökning med över 100 procent jämfört med samma period 2013. Migrationsverket bedömer att ca 8000 ensamkommande barn kommer att söka asyl i Sverige under 2015. Det innebär en kraftig uppräkning i förhållande till tidigare prognoser.²

Utifrån Migrationsverkets prognosertar Länsstyrelserna framfördelningstal per län och för respektive kommun inom länet. Fördelningstalen fastställer hur många platser en kommun förväntas tillhandahålla för mottagande av asylsökande ensamkommande barn.

Länsstyrelsen Stockholm har den 11 november 2014 lämnat information till kommunerna om länets fördelningstal för 2015. För Tyresö kommun visar fördelningstalen på ett behov om ytterligare 15 platser för asylsökande ensamkommande barn 2015.

¹ Överenskommelser om mottagande tecknas med Migrationsverket men det är Länsstyrelsen som, under Migrationsverkets ledning, förhandlar med respektive kommun om antalet platser för mottagandet.

² Migrationsverkets informationsbrev "Aktuellt om ensamkommande barn och ungdomar", november 2014".

Mottagande av ensamkommande barn och ungdomar

I enlighet med socialtjänstlagen får det ensamkommande barnet först ett tillfälligt boende i den kommun där det ger sig till känna för en svensk myndighet, s.k. *ankomstkommun*. Migrationsverket ska därefter, så snart som möjligt, anvisa en plats i en kommun som ska ta över det långsiktiga ansvaret för barnets mottagande, boende och omsorg, s.k. *anvisningskommun*.

Anvisningskommunens ansvar gäller under såväl asylprocessen som tiden för verkställighet för de som får avslag och tiden efter beslut för de som beviljas uppehållstillstånd.

Anvisningskommunen ansvarar sammanfattningsvis för att:

- utreda barnets behov och fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende
- god manutses
- barnet får skolundervisning
- ge fortsatta insatser under barnets uppväxt samt för barnets integration om barnet får uppehållstillstånd. Kommunen ansvarar då även för att efterforska var barnets familjemedlemmar finns.³

Sedan en lagändring den 1 januari 2014 har Migrationsverket utökade möjligheter att anvisa kommuner ensamkommande barn.⁴ Genom lagändringen kan alla kommuner anvisas för att ta emot ensamkommande barn oavsett om kommunen har en överenskommelse med Migrationsverket om mottagande eller inte. En kommun kan inte överklaga ett beslut om anvisning. Anvisningen sker utifrån en fastställd modell för anvisning för att fördelningen mellan kommunerna ska bli så jämn som möjligt:

1. kommun till vilken barnet anses ha viss anknytning, t.ex. pga. släkting
2. kommun med överenskommelse och som anmält ledig plats
3. a) kommun utan överenskommelse
b) kommun med överenskommelse, där mottagandet om platser inte startat
c) kommun med överenskommelse, men där de överenskomna platserna är färre än kommunens fördelningstal

³ Migrationsverket: <http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-ensamkommande-barn-och-ungdomar/Olika-myndigheters-ansvar.html>

⁴ 3 § lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

4. samtliga kommuner

Med anledning av det ökande antalet ensamkommande barn har Migrationsverket under året behövt göra s.k. utvidgade anvisningar enligt steg tre och anvisningar enligt steg fyra påbörjades under november månad. Vid årsskiftet sker nollställning och utvidgad anvisning görs då återigen enligt steg tre om platserna enligt överenskommelserna är fullbelagda.⁵ Detta innebär att de kommuner som har överenskommelser om mottagande där antalet platser understiger kommunens fördelningstal för 2015 kommer att få anvisningar utanför sina överenskommelser redan i ett tidigt skede år 2015.

En boendeplats för asylsökande genererar i förlängningen behov av flerboendeplatser för ensamkommande barn som har beviljats uppehållstillstånd (s.k. PUT-platser). Under 2015 beräknas varje asylplats omsättas 1,7 gånger.⁶ Utvecklingen av antalet PUT-platser är beroende av Migrationsverkets handläggningstidsamt hur många som beviljas uppehållstillstånd. Under 2013 sökte totalt 3852 ensamkommande barn asyl i Sverige. I 67 %⁷ av de beslut som fattades i första instans under året beviljades uppehållstillstånd. Migrationsverkets genomsnittliga handläggningstid för asylärenden gällande ensamkommande barn är för närvarande 142 dagar.⁸ Den kraftiga ökningen av antalet asylsökande innebär dock att handläggningstiden troligen kommer att öka varför omsättningen av en asylplats har räknats ned från nuvarande 2,5 ggr/år till 1,7 ggr/år inför 2015.

Kommunerna kan få statlig ersättning för mottagandet. Ersättning kan ges till dess att den unge har fyllt 21 år, om beslut om insatser har fattats innan dess att den unge har fyllt 18 år. För boendeplatser inom tecknade överenskommelser med Migrationsverket, både asyl och PUT, ges dygnersättning enligt schablon, vilket är att föredra ekonomiskt för kommunerna i förhållande till övrig ej

⁵ Migrationsverkets informationsbrev ”Aktuellt om ensamkommande barn och ungdomar”, november 2014”.

⁶ Länsstyrelsen 2014-11-11: ”Reviderad information angående fördelningstal 2015 avseende mottagande av nyanlända och asylsökande ensamkommande barn” bilaga 2.

⁷ Om man endast inkluderar de barn som fick sitt asylärende prövat i Sverige, dvs exkluderar de som omfattas av Dublinförordningen och de vars ärende avskrivs, beviljades 82 % uppehållstillstånd.

⁸ Migrationsverkets informationsbrev ”Aktuellt om ensamkommande barn och ungdomar november 2014”.

schabloniserad ersättning (ersättning för vård och boende för kommunplacerade ensamkommande barn). Även för asylsökande ensamkommande barn som är placerade enligt SoL i hem för vård och boende (HVB) utgår schablonersättning, till skillnad mot t.ex. placering enligt LVU eller i familjehem.

Mottagandet i Tyresö kommun

Mottagandet av ensamkommande barn och unga i Tyresö kommun hanteras av socialförvaltningens individ- och familjeomsorg. Sedan den 1 september 2014 hanteras myndighetsutövningen gällande ensamkommande barn av barn- och ungdomsenheten.⁹ Vidare har kommunens boendekedja för ensamkommande barn (se nedan) förts över från mottagningsenheten till resursenheten.

För närvarande ansvarar kommunen för totalt 37 ensamkommande ungdomar, varav 13 är asylsökande. Kommunen har sedan oktober anvisats asylsökande ensamkommande barn utöver gällande överenskommelse med Migrationsverket.

Individ- och familjeomsorgens bedömning är att de som har kommit till kommunen på senare tid har ett större vårdbehov än de som har kommit tidigare, som en följd av att de nu ofta kommer direkt från krigshärjade områden.

Under asylprocessen placeras barnet/den unge i regel vid ett HVB-hem där det finns tillgång till stöd och tillsyn dygnet runt. För detta har Tyresö kommun avtal med en privat utförare, Villa Victoria Behandlingscenter AB, om nio boendeplatser.

För de som beviljas uppehållstillstånd finns det en boendekedja i kommunen med boendeformer som har varierande grader av självständighet i boendet. När uppehållstillstånd har beviljats gör socialtjänsten en individuell bedömning av barnets/den unges behov. Om omsorgsbehovet är fortsatt stort kan placering i familjehem eller fortsatt HVB-placering vara aktuellt. I annat fall finns det stödboende (enligt nuvarande lagstiftning klassat som HVB), träningsboende

⁹Barn- och ungdomsenheten är en sammanslagning av utredningsenheten för barn och unga och mottagningsenheten.

och träningslägenheter. Varje ungdom har en egen stödperson som följer den unge från det att han/hon har fått uppehållstillstånd till dess att han/hon är myndig och redo för att flytta till eget boende utan stödinsatser från socialtjänsten.

Förvaltningens bedömning

Utifrån fördelningstalen för 2015 rekommenderar socialförvaltningen att en ny överenskommelse om ytterligare 15 platser för asylsökande ensamkommande barn tecknas med Migrationsverket samt att förvaltningschefen ges delegation att teckna överenskommelsen. En utökad överenskommelse ger kommunen större möjlighet att, i möjligaste mån, förutse antalet anvisningar och tillse god beredskap för mottagandet. Det ger också kommunen bättre möjlighet till kostnadskontroll. Vidare är det ur barnperspektiv av stor vikt att kommunen har en så god beredskap som möjligt för mottagandet, vilket underlättas om antalet anvisningar utöver gällande överenskommelse kan minimeras. Socialförvaltningen anser att det är av stor vikt att överenskommelsen med Migrationsverket motsvarar det faktiska läget.

Då behovet av PUT-platser ändras löpande utifrån såväl antalet överenskomna asylplatser såsom anvisningar utanför överenskommelsen, antalet avslag/bifall och Migrationsverkets handläggningstider vore det bra om förvaltningschefen kan ges delegation att vid behov teckna nya överenskommelser med Migrationsverket om antalet boendeplatser för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd. Det ger förvaltningen ökad flexibilitet att snabbt kunna anpassa överenskommelsen i förhållande till utvecklingen och därmed även större möjlighet till löpande kostnadskontroll.

Socialförvaltningens bedömning är att ett utökad mottagande om 15 asylplatser genererar behov av att rekrytera fler socialsekreterare. Ett utökad mottagande medför också behov av fler boendeplatser för såväl asylsökande ensamkommande barn som för de som har fått permanent uppehållstillstånd, PUT. Kommunens kostnader bedöms helt kunna finansieras genom den statliga ersättningen från Migrationsverket.

Det utökade antalet boendeplatser för asylsökande ensamkommande barn behöver upphandlas enligt lag (2007:1091) om offentlig upphandling. Då

behovet f.n. är akut kommer socialförvaltningen att behöva tillgodose behovet av boendeplatser genom att anlita privata utförare även under upphandlingsprocessen. Tilläggsavtal med den nuvarande leverantören kan komma att bli aktuellt likväl som direktupphandling av boendeplatser hos andra leverantörer.

Gällande boendeplatser för ensamkommande barn med PUT behöver kommunens boendekedja för målgruppen byggas ut. Det finns behov av fler familjehem, lokal och personal för stödboende samt fler träningslägenheter. Planering gällande utbyggnad av boendekedjan pågår.

Vidare genererar ett utökat mottagande behov av fler skolplatser, främst inom gymnasieskolan. Utvecklingsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen har informerats om ärendet.